

Opgave 1 Gezichtsherkenning

Bij deze opgave horen tekst 1 en figuur 1.

Inleiding

Deze opgave gaat over het gebruik van camera's met gezichtsherkenning in China, manieren waarop deze camera's door de (lokale) overheid ingezet worden in de Chinese technologiestad Shenzhen en over onderzoek dat gedaan is naar de publieke opinie in China over het zogenaamde Sociaal Kredietsysteem, waar de camera's in Shenzhen deel van uitmaken.

Gebruik tekst 1.

Uit tekst 1 blijkt dat er sprake is van een vorm van sociale controle door de (lokale) overheid.

- 3p 1
- Geef een omschrijving van het begrip sociale controle.
 - Leg vervolgens uit of uit tekst 1 blijkt dat er sprake is van formele sociale controle of van informele sociale controle. Gebruik in je uitleg het verschil tussen formele en informele sociale controle.

Gebruik tekst 1.

- 2p 2
- Leg uit dat in de wijze waarop de Chinese politie de opsporing van kinderonvoeringen aanpakt, een gerationaliseerde aanpak te herkennen is. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept rationalisering;
 - de woorden 'systematiseren' en 'doelstelling';
 - informatie uit tekst 1 waaruit het kernconcept rationalisering blijkt.

Gebruik tekst 1.

Er zijn verschillende theorieën die crimineel gedrag verklaren.

- 2p 3
- Geef met behulp van de rationele-keuzetheorie een verklaring voor het feit dat de maatregelen van de (lokale) overheid op de kruispunten in Shenzhen tot gevolg hebben dat er nauwelijks mensen door het rode licht zullen lopen. Gebruik in je verklaring:
- een omschrijving van de rationele-keuzetheorie;
 - aan de hand van informatie uit tekst 1 een voorbeeld van kosten en een voorbeeld van baten.

Gebruik tekst 1.

- 3p 4
- a** Leg uit dat burgers door de maatregelen op de kruispunten in Shenzhen gesocialiseerd kunnen worden. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept socialisatie;
 - de omschrijving van het kernconcept cultuur;
 - informatie uit tekst 1 waaruit socialisatie blijkt.
- b** Geef aan wie in dit geval de socialisator is.

Gebruik tekst 1.

Er zijn verschillende functies van socialisatie, zoals de functie 'continuering van de cultuur van de samenleving' en de functie 'verandering van de cultuur van de samenleving'.

- 2p 5 Leg uit welke **andere** functie van socialisatie de maatregelen op de kruispunten in Shenzhen kunnen hebben. Gebruik in je uitleg informatie uit tekst 1 waaruit deze functie van socialisatie blijkt.

Gebruik tekst 1.

In tekst 1 staat dat de voetgangers in Shenzhen positief reageren op de camera's met gezichtsherkenning.

- 1p 6 Leg uit dat de hoge mate van goedkeuring van camera's met gezichtsherkenning onder burgers erop kan wijzen dat de (lokale) Chinese overheid gezag heeft. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept gezag.

De camera's met gezichtsherkenning in Shenzhen maken deel uit van het zogenaamde Sociaal Kredietsysteem in China. Het Sociaal Kredietsysteem is een verzameling van commerciële en overheidssystemen, zowel lokaal als nationaal, die worden ingevoerd om het gedrag van Chinese individuen, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheidsinstanties te sturen. De Vrije Universiteit Berlijn heeft in 2018 onderzoek gedaan naar de publieke opinie in China over het Sociaal Kredietsysteem. Het onderzoek is via internet gehouden onder ruim 2000 respondenten. Het onderzoek is representatief voor de populatie in China met een internetaansluiting in de leeftijd van 14-65 jaar, gebaseerd op leeftijd, sekse en regio. Het onderzoek was alleen niet representatief wat betreft sekse in de hoogste leeftijdscategorie.

- 2p 7 Leg uit wat het betekent dat het onderzoek niet representatief was wat betreft sekse in de hoogste leeftijdscategorie Chinezen met een internetaansluiting. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip representativiteit als eis van sociaalwetenschappelijk onderzoek;
 - een eigen cijfermatig voorbeeld om te illustreren wanneer er wel representativiteit zou zijn geweest in de hoogste leeftijdscategorie.

Gebruik figuur 1.

Figuur 1 is afkomstig uit het onderzoek naar de publieke opinie in China over het Sociaal Kredietsysteem (zie de inleiding bij vraag 7). De onderzoekers hadden van tevoren bepaalde verwachtingen over de mate waarin mensen met een bepaald opleidingsniveau het Sociaal Kredietsysteem goedkeuren. Deze verwachtingen zijn **niet** uitgekomen.

- 2p 8
- Formuleer een hypothese over de mate van goedkeuring van het Sociaal Kredietsysteem, die op grond van figuur 1 **verworpen** moet worden.
 - Benoem de afhankelijke en de onafhankelijke variabele in deze hypothese.

Opgave 1 Gezichtsherkenning

tekst 1

Camera's met gezichtsherkenning

Op een donderdagnamiddag in de winter van 2017 loopt een jonge vader in paniek het politiekantoor van Longgang District in de Zuid-Chinese stad Shenzhen binnen. Zijn zoon van drie is vermist, hij vreest dat het jongetje is gekidnapt.

Kinderontvoering is een ware plaag in China: jaarlijks worden tienduizenden kinderen gestolen, van wie er amper enkele tientallen worden teruggevonden. De jonge vader is wanhopig.

Wat volgt is een fijn staaltje speurwerk, en vooral een demonstratie van de enorme technologische slagkracht van de Chinese politie. Binnen een uur wordt het jongetje op camerabeelden getraceerd, in het bijzijn van een onbekende vrouw, wordt de identiteit van de vrouw met gezichtsherkenning achterhaald, en wordt via datakoppeling vastgesteld dat zij de trein naar Wuhan heeft genomen, negenhonderd kilometer verderop. Daar wordt ze bij aankomst opgepakt. Het jongetje is gered.

“In de weken nadien zagen we veel ouders die hun kinderen voor onze camera's omhoog hielden”, zegt Zhao Zhen, (...)manager van Intellifusion, het bedrijf dat de technologie produceert waarmee het kind werd teruggevonden. “Ze wilden dat onze camera's goede beelden van hun kinderen zouden hebben, om de gezichtsherkenning te voeden. Zodat hun kinderen, als ze ooit

40 vermist zouden raken, sneller teruggevonden zouden worden.” (...)

In technologiestad Shenzhen geeft Intellifusion zijn visitekaartje af. Het bedrijf heeft vijf- à zesduizend 45 beveiligingscamera's in de stad, waarmee elke dag zestien miljoen bewegende beelden worden verzameld – handig om het algoritme¹⁾ voor de

50 gezichtsherkenning te verfijnen. De camera's staan op strategische plaatsen, zoals metrostations, kruispunten en de haven, en dekken volgens Zhao zowat de hele stad. 55 Daarnaast hebben twintigduizend agenten een app van Intellifusion waarmee ze iedereen die ze fotograferen in een paar seconden kunnen identificeren. “We denken dat Shenzhen dankzij onze technologie een van de veiligste steden van China is”, aldus Zhao Zhen.

Al die technologie helpt om vermiste kinderen te vinden, maar ook om de 65 inwoners van Shenzhen in de pas te doen lopen. Het bekendste voorbeeld zijn de camera's op kruispunten die voetgangers betrapten als die door rood oversteken. Overtreders worden 70 met hun foto, hun naam en een deel van hun ID-nummer op een groot scherm afgebeeld – in de beste traditie van de publieke schandpaal – en krijgen een boete. (...)

75 In de Lotusbloemstraat, waar vorig jaar de eerste camera met gezichtsherkenning werd

geïnstalleerd, reageren de voetgangers positief. “Dit is de prijs die mensen moeten betalen wanneer ze niet gehoorzamen aan de regels”, zegt de 42-jarige Ge (...). Volgens Intellifusion spreken de cijfers voor zich. In het eerste halfjaar

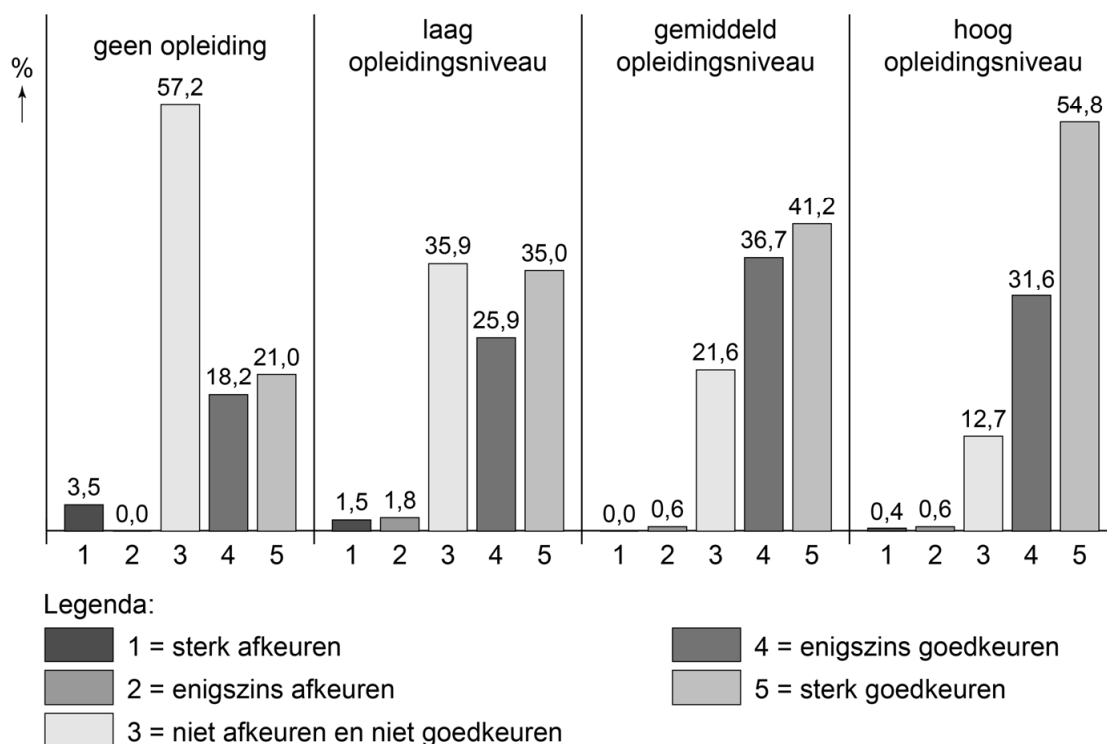
85 werden dankzij hun elf camera’s bijna veertienduizend boetes uitgeschreven. Staken vroeger op het kruispunt bij de Lotusbloemstraat iedere dag gemiddeld 120 mensen door het rode licht over, nu zijn dat er nog twintig.

naar: *www.groene.nl*, 12 september 2018

noot 1 Een algoritme is een wiskundige formule. In programmeertaal is het een instructie, een stukje code, om een probleem om te lossen. (bron: *www.mediawijsheid.nl*)

figuur 1

De mate van goedkeuring van het Sociaal Kredietstelsel per opleidingsniveau (op een schaal van 1 = sterk afkeuren tot 5 = sterk goedkeuren)



naar: *G. Kostka*, 2018